

บทที่ 1

หลักการและการจัดฝ่ายอำนวยการ

1. **กล่าวทั่วไป** ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503 และตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ ทบ., กห. พ.ศ. 2513 ได้กำหนดหน้าที่ในการวางแผนตลอดจนหน่วย และเจ้าหน้าที่ในการวางแผนไว้ในกรมฝ่ายเสนาธิการ โดยจัดอัตราเจ้าหน้าที่วางแผนไว้โดยแนชด หน่วยระดับรองลงไปเช่น กองทัพภาค กองพลและกรม ก็มีฝ่ายอำนวยการเป็นเจ้าหน้าที่ในการวางแผนอยู่ทุกระดับ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทราบหลักการโดยทั่วไปของฝ่ายอำนวยการ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

1.1 การบังคับบัญชา คือ อำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมายที่มอบให้แก่ผู้บังคับบัญชาเพื่อ

1.1.1 สั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชาของตน โดยใช้ยศ และตำแหน่งเป็นสิ่งกำหนด

1.1.2 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพให้ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบจนสำเร็จ

1.1.3 รับผิดชอบในเรื่องสุขภาพ สวัสดิการ ขวัญ วินัย การฝึกและประสิทธิภาพการรบของกำลังพลในหน่วย ทั้งที่เป็นหน่วยในอัตรา บรรจุมอบ และหน่วยที่มาขึ้นสมทบ

1.2 ความสัมพันธ์ทางสายการบังคับบัญชา ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ทางสายการบังคับบัญชาจะถูกกำหนดขึ้นตามลักษณะของความสัมพันธ์กับหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 หน่วยในอัตรา (Organic) เป็นการกำหนดให้หน่วยเป็นส่วนประกอบ สำคัญในการจัดตั้งหน่วยทหาร และได้รับการบรรจุในอัตราการจัดชุดโทโปกราฟ (อจย.) หรืออัตราเฉพาะกิจ (อจก.)

1.2.2 บรรจุมอบ (Assigned) เป็นการกำหนดให้หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ไปอยู่ในองค์ประกอบการจัดของอีกหน่วยหนึ่งในลักษณะถาวร หน่วยรับการบรรจุมอบจะควบคุม และดำเนินการด้านธุรการให้หน่วยบรรจุมอบ

1.2.3 ขึ้นสมทบ (Attached) เป็นการกำหนดให้หน่วย ๆ หนึ่งเข้าไปอยู่ในองค์ประกอบการจัดของอีกหน่วยหนึ่งในลักษณะชั่วคราว ผู้บังคับหน่วยที่รับการสมทบบมีอำนาจควบคุม บังคับบัญชา และต้องรับผิดชอบต่อหน่วยขึ้นสมทบ เช่นเดียว กับหน่วยในอัตราของตน ยกเว้น เรื่องอำนาจหน้าที่ทางธุรการกำลังพลอันได้แก่ การเลื่อนยศ, ปลด, ย้าย, สับเปลี่ยนตำแหน่งซึ่งยังคงเป็นของผู้บังคับหน่วยเดิมที่หน่วยขึ้นสมทบนั้นบรรจุมอบอยู่แต่แรก โดยในคำสั่งการสมทบควรระบุความรับผิดชอบในทางธุรการและการสนับสนุนของหน่วยรับการสมทบที่มีต่อหน่วยขึ้นสมทบให้ชัดเจนด้วย

1.2.4 ขึ้นควบคุมทางยุทธการ (Operational Control, OPCON) เป็นการจัดหน่วย ๆ หนึ่ง ให้ไปขึ้นกับผู้บังคับบัญชาของอีกหน่วยหนึ่ง เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้บรรลุภารกิจมีลักษณะ เช่นเดียวกับการขึ้นสมทบ แต่การขึ้นควบคุมทางยุทธการมิได้รวมถึงความรับผิดชอบงานธุรการ, การส่งกำลังบำรุง, การรักษาวินัย, การจัดภายใน และการฝึก

1.3 ผู้บังคับบัญชา

1.3.1 เป็นผู้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานให้หน่วยเพื่อปฏิบัติเป็นไปในแนวเดียวกัน โดยได้รับความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานจาก รอง หรือ ผู้ช่วย และฝ่ายเสนาธิการ

1.3.2 เป็นผู้รับผิดชอบแต่ผู้เดียวในงานทั้งปวงที่หน่วยของตนกระทำ หรือมิได้กระทำ

1.3.3 สามารถมอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้อื่นได้ แต่มอบความรับผิดชอบต่อหน่วยไม่ได้

1.4 รองผู้บังคับหน่วย

1.4.1 เป็นผู้หนึ่งในกลุ่มบังคับบัญชา ทำหน้าที่บังคับบัญชาแทนตามสั่งการของ ผบ. หน่วย หรือเมื่อ ผบ. หน่วย ไม่อยู่

1.4.2 สามารถสั่งการเสนาราชการหรือฝ่ายอำนวยการได้ในขอบเขตที่ ผบ. หน่วยมอบอำนาจให้

1.4.3 ตามปกติจะปฏิบัติงานตาม รปจ. และงานด้านธุรการซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการตกลงใจหรือนโยบายที่สำคัญ

1.4.4 จะทำหน้าที่เสมือนหัวหน้าฝ่ายอำนวยการในกรณีที่หน่วยไม่มีอัตราเสนาราชการ เช่น หน่วยระดับกองพัน เป็นต้น

1.5 เสนาราชการ เป็นหัวหน้าฝ่ายอำนวยการของผู้บังคับบัญชาในการให้ความช่วยเหลือ, ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุภารกิจ โดยเป็นผู้อำนวยการ, ประสานงานและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการตามสายงานในหน้าที่ เพื่อปลดปล่อยภาระของผู้บังคับบัญชาจากงานประจำ และให้ผู้บังคับบัญชาได้ทุ่มเวลา ความสามารถไปแก้ปัญหาที่คุ้มค่ากว่า

1.6 นายทหารฝ่ายอำนวยการ หมายถึง นายทหารที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นแม่งาน ของผู้บังคับบัญชาในการแก้ปัญหาในส่วนที่ตนรับผิดชอบเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทั้งในวิชาการทหารและรัฐประศาสน์เป็นผู้แยกแยะปัญหาทั้งปวง ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารที่ตนสังกัดตัดสินใจเท่ากับทำงานเป็นครูกำกับกับเป็นบ่าวของผู้บังคับบัญชา

2. ความจำเป็นที่ต้องมีฝ่ายอำนวยการ

เนื่องจากผู้บังคับบัญชามีข้อจำกัดในเรื่องของระยะทาง เวลาและกำลังกายกำลังความคิด จึงไม่สามารถ อำนวยการและประสานการปฏิบัติทั้งสิ้นภายในหน่วยของตนเองได้ประกอบกับปัญหาเฉพาะหน้าที่ผู้บังคับบัญชาต้องเผชิญมีหลายด้านจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีฝ่ายอำนวยการคณะหนึ่ง เพื่อช่วยผู้บังคับบัญชาให้สามารถวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหาตามภารกิจที่ได้รับมอบให้คล่องไปด้วยดี

3. วัตถุประสงค์ของการจัดฝ่ายอำนวยการ

ฝ่ายอำนวยการที่จัดตั้งขึ้น จะทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติการกิจเป็นผลสำเร็จ โดยฝ่ายอำนวยการที่จัดตั้งขึ้นนั้นจะปฏิบัติงานเพื่อ

3.1 สนองความต้องการของผู้บังคับบัญชา และหน่วยรองโดยทันที

3.2 ให้ผู้บังคับบัญชาทราบสถานการณ์โดยตลอดเวลา

3.3 ลดเวลาที่ใช้ในการควบคุมและประสานการปฏิบัติ

3.4 ลดความผิดพลาด

3.5 ปลดปล่อยภาระของผู้บังคับบัญชาในการกำกับดูแลเรื่องปกติต่าง ๆ

4. บทบาทโดยทั่วไปของฝ่ายอำนวยการ

จากความจำเป็นดังกล่าวข้างต้นทำให้ต้องจัดตั้งให้มีฝ่ายอำนวยการขึ้น เพื่อช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการแก้ปัญหาตามภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี จึงสามารถวิเคราะห์ถึงบทบาทโดยทั่วไปของฝ่ายอำนวยการได้ 4 ประการ คือ

4.1 ที่ปรึกษา ฝ่ายอำนวยการจะทำหน้าที่หา และให้ข่าวสารพร้อมทั้งจัดทำประมาณการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้รับข้อเสนอแนะที่ดีที่สุดในการประกอบการตกลงใจ

4.2 ผู้วางแผน โดยนำเอาข้อตกลงใจและแนวความคิดในการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ที่ได้จากการประมาณสถานการณ์ของผู้บังคับบัญชามาแปลงเป็นรูปของ แผน / คำสั่ง

4.3 ผู้ประสานงาน ประสานแผนการปฏิบัติงานและการปฏิบัติการยุทธของหน่วย

4.4 ผู้กำกับดูแล ฝ่ายอำนวยการช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาด้วยการกำกับการปฏิบัติงานโดยให้มั่นใจว่าหน่วยรองต่าง ๆ ได้รับและปฏิบัติตาม แผน / คำสั่ง ของผู้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง

5. ข้อพิจารณาในการจัดฝ่ายอำนวยการ การจัดฝ่ายอำนวยการให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติภารกิจจะอาศัยมูลฐานในการพิจารณาดังนี้

5.1 ภารกิจ จะเป็นตัวกำหนดว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่จะต้องปฏิบัติให้สำเร็จ และกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดว่าจะจัดฝ่ายอำนวยการอย่างไรจึงปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ

5.2 งานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีลักษณะอย่างกว้าง ๆ โดยทั่วไปไม่ว่าหน่วยบัญชาการระดับใดจะมีงานที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ได้คือ การกำลังพล การข่าว การยุทธการ การส่งกำลัง การกิจการพลเรือนและในบางหน่วยบัญชาการอาจมีสายงานปลัดบัญชาเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย

5.3 ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ซึ่งระบุถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการไว้ เช่น อจย., อฉก.

6. หลักการจัดฝ่ายอำนวยการทางทหารที่ดี

6.1 กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ฝ่ายอำนวยการอย่างแน่ชัด

6.2 มอบอำนาจในการตกลงใจที่เกี่ยวกับงานปกติให้กับฝ่ายอำนวยการตามหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม

6.3 รวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันไว้เป็นพวกเดียวกัน

6.4 กำหนดช่วงการควบคุมไว้อย่างเหมาะสม

7. ลักษณะพึงประสงค์ของแผนกฝ่ายอำนวยการ

7.1 สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบ

7.2 สามารถปฏิบัติงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง

7.3 มีความอ่อนตัวเมื่อประสบกับปริมาณงานจำนวนมาก และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

7.4 สามารถเคลื่อนย้ายเข้าที่ที่ตั้งใหม่โดยการปฏิบัติงานไม่หยุดชะงัก

8. อำนาจหน้าที่ของฝ่ายอำนวยการ

8.1 ฝ่ายอำนวยการมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาเท่านั้นงานใด ๆ ที่ฝ่ายอำนวยการต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาเสมอ

8.2 แม้ฝ่ายอำนวยการจะได้รับมอบอำนาจในการออกคำสั่งในนามของผู้บังคับบัญชาได้ แต่ผู้บังคับบัญชายังคงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำตามคำสั่งนั้น

8.3 การตกลงใจในรายละเอียดของฝ่ายอำนวยการจะต้องอยู่ในขอบเขตอำนาจ และสอดคล้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่มอบให้ไว้

9. การแบ่งมอบอำนาจของผู้บังคับบัญชาให้กับฝ่ายอำนวยการ

ผู้บังคับบัญชาอาจแบ่งมอบอำนาจบางประการ ให้กับฝ่ายอำนวยการตัดสินใจได้เพื่อลดภาระของผู้บังคับบัญชา แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้

9.1 ความสามารถของฝ่ายอำนวยการ

9.2 ความไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อฝ่ายอำนวยการ

9.3 ความต้องการของผู้บังคับบัญชาที่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติของหน่วยมากน้อยเพียงไร

10. เหตุที่ต้องมีการจำกัดอำนาจของฝ่ายอำนวยการ

10.1 ผู้บังคับบัญชาแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้รับผิดชอบที่หน่วยได้กระทำ หรือละเว้นการกระทำ

10.2 เพื่อให้มีเอกภาพในการบังคับบัญชา

11. ประเภทของฝ่ายอำนวยการ

การจัดกองอำนวยการของฝ่ายทหารไม่ว่าจะเป็นหน่วยระดับใดก็ตามจะมีโครงสร้างของการจัดในลักษณะเช่นเดียวกัน จะแตกต่างกันไปบ้างก็เฉพาะในเรื่องของตำแหน่งเท่านั้นสำหรับโครงสร้างของการจัดประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ 3 ประเภท ดังนี้

11.1 ฝ่ายอำนวยการประสานงาน

11.2 ฝ่ายกิจการพิเศษ

11.3 ฝ่ายอำนวยการประจำตัว

ฝ่ายอำนวยการประสานงาน

เป็นฝ่ายอำนวยการหลักของ ผบ. มีหน้าที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีลักษณะกว้างขวาง หนึ่งหรือหลายเรื่องก็ได้ ช่วยเหลือ ผบ. โดยประสานแผน การปฏิบัติงานและการปฏิบัติการยุทธของหน่วยเมื่อนำทุกแผนมารวมกันแล้ว ฝ่ายอำนวยการประสานงานจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งหมดของ ผบ. ยกเว้นในเรื่องที่ ผบ. ต้องการควบคุมด้วยตนเอง หรือในเรื่องที่ระเบียบข้อบังคับและกฎหมายทางทหารกำหนดเฉพาะเจาะจงให้ฝ่ายอำนวยการฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบ

ฝ่ายกิจการพิเศษ

ฝ่ายกิจการพิเศษจะช่วยเหลือ ผบ. ในเรื่องงานในหน้าที่ ซึ่งต้องการความชำนาญเป็นพิเศษ วิชาชีพ และเทคนิค โดยทั่วไปจะมีการแบ่งฝ่ายกิจการพิเศษ เป็นแผนกตามหน้าที่งานและความชำนาญด้านเทคนิค ใน

บางกรณีฝ่ายกิจการพิเศษจะมาจากผู้บังคับหน่วย ตัวอย่างเช่น ผู้บังคับการกรมปืนใหญ่ของกองพลจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการยิงสนับสนุนของกองพลด้วย นอกจากนี้ ฝ่ายกิจการพิเศษจะช่วยเหลือ ผบ.และฝ่ายอำนวยการอื่น ๆ โดยปฏิบัติตามหน้าที่พื้นฐานของฝ่ายอำนวยการและ

- ช่วยฝ่ายอำนวยการประสานงานจัดทำแผน คำสั่งและรายงาน

- วางแผนและกำกับดูแลการฝึกของแผนกตนเองกำกับดูแลทางฝ่ายอำนวยการและรายงาน ผบ. ในเรื่องระดับของการฝึกของทุก ๆ ส่วนของหน่วยในเรื่องที่ตนเกี่ยวข้อง

- ปฏิบัติและประสานงานกับฝ่ายอำนวยการอื่น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายอำนวยการประจำตัว

จะทำงานภายใต้การควบคุมโดยตรงของ ผบ. และให้ความช่วยเหลือโดยตรงแก่ ผบ. โดยไม่ผ่านรอง ผบ.หน่วย หรือเสนาธิการ ฝ่ายอำนวยการประจำตัว รวมถึง เจ้าหน้าที่ตามอนุมัติใน อจย.และ อจก., ทส.(มีหน้าที่ช่วยเหลือ ผบ.ในเรื่องส่วนตัว), เจ้าหน้าที่ที่ ผบ. ต้องการกำกับดูแลการปฏิบัติด้วยตนเอง และเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับ ผบ. ตามกฎข้อบังคับหรือกฎหมายโดยปกติแล้วฝ่ายอำนวยการประจำตัวจะรวมถึงจเร, นายทหารพระธรรมนูญ และ อนุศาสนาจารย์

นายทหารติดต่อ

- เป็นตัวแทนของผู้บังคับบัญชาที่ทำงานใต้การอำนวยการของเสนาธิการ สร.3 หรือผู้อื่นที่ได้รับมอบหมาย

- ผู้บังคับบัญชาอาจมอบงานนายทหารติดต่อให้นายทหารชั้นสัญญาบัตร หรือนายทหารชั้นประทวนสำหรับงานใดงานหนึ่งโดยเฉพาะหรือในห้วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

- นายทหารติดต่อก็ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้บังคับบัญชา ณ บก.หน่วยอื่น เพื่อจะเพิ่มความร่วมมือ การประสานงาน และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร โดยอาศัยการติดต่อเป็นบุคคล

12. การจัดแผนกฝ่ายอำนวยการ

ภายใน บก. ตั้งแต่หน่วยระดับกองพันขึ้นไป จะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานแก้ปัญหาให้กับผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอยู่ 5 งานคือ

12.1 งานธุรการและการกำลังพล

12.2 งานข่าวกรอง, ต่อต้านข่าวกรอง

12.4 งานการส่งกำลังบำรุง

12.3 งานยุทธการ, การจัด, การฝึก

12.5 งานด้านกิจการพลเรือน

13. ความสัมพันธ์ระหว่าง ผบ.กับ ผอ.

หลักการโดยทั่วไป เรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ผบ. กับ ผอ. มีดังนี้

13.1 นายทหารฝ่ายอำนวยการที่มีหน้าที่หลักทางฝ่ายอำนวยการนั้น ต้องหลีกเลี่ยงการแบ่งความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ของ ผบ.

13.2 นายทหารฝ่ายอำนวยการติดต่อเขียนเขียน ผบ.หน่วยรอง เพื่อส่งคำสั่ง, คำชี้แจงให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะ และนอกจากนั้นเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร

13.3 เสนาธิการ เป็นผู้กำกับดูแลอำนวยการและประสานการปฏิบัติกับฝ่ายกิจการพิเศษ (หน.หน่วย) โดยผ่านฝ่ายอำนวยการประสานงาน

13.4 ในฐานะที่เป็นเสนาธิการก็ต้องถือว่ามี ผบ. แต่เพียงผู้เดียว แม้จะทำงานกับรอง, ทำงานกับผู้ช่วยก็ถือเสมือนว่าทำงานกับ ผบ.

14. ความสัมพันธ์ระหว่าง ฝสธ. (ฝ่ายอำนวยการประสานงาน) กับฝ่ายกิจการพิเศษ

14.1 นายทหาร ฝสธ. เป็นเจ้าหน้าที่ หลักในการให้คำปรึกษา วางแผน ประสานงานและกำกับดูแล นายทหารฝ่ายกิจการพิเศษก็ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา วางแผน ประสานงานและกำกับดูแลเหมือนกัน แต่กระทำในขอบเขตจำกัดมากกว่า

14.2 แต่ละแผนกเสนาธิการจะทำการประสานและสนธิงานทั้งปวง ของแผนกฝ่ายกิจการพิเศษต่าง ๆ พร้อมทั้งแจ้งให้ฝ่ายกิจการพิเศษต่าง ๆ ได้ทราบแนวนโยบายในเรื่องที่ตนเกี่ยวข้องและอยู่ในความรับผิดชอบ

15. สายงานที่ใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการ

ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการสามารถติดต่อกันตามสายการติดต่อสื่อสาร 3 ทาง คือ

15.1 สายการบังคับบัญชา (Command Channel) เป็นสายตรงที่ใช้ในการติดต่ออย่างเป็นทางการระหว่าง บก.หน่วย ต่างๆ คำสั่ง และคำสั่งชี้แจงทั้งปวงจะส่งไปยังหน่วยรองด้วยสายการติดต่อนี้ นายทหารฝ่ายอำนวยการสามารถใช้สายการบังคับบัญชาติดต่อกับหน่วยอื่น ๆ ได้เมื่อปฏิบัติในนามของผู้บังคับบัญชา

15.2 สายฝ่ายอำนวยการ (Staff Channel) เป็นสายสำหรับฝ่ายอำนวยการติดต่อกับฝ่ายอำนวยการของกองบัญชาการหน่วยอื่นในการประสานงานและส่งข่าวสาร

15.3 สายทางเทคนิค (Technical Channel) เป็นสายการติดต่อทางเทคนิค ระหว่างส่วนบัญชาการเพื่อส่งคำสั่งชี้แจงทางเทคนิค ใช้โดยผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้เนื่องจากการปฏิบัติ การที่มีลักษณะพิเศษทางเทคนิค เช่น คำชี้แจงในการดัดแปลงยุทธโศปกรณ์ เป็นต้น

16. โดยปกติ คำสั่งจะออกโดย ผบ.หรือในนามของ ผบ. แต่ก็มีข้อยกเว้น ดังนี้.-

16.1 เมื่อ ผบ. มอบอำนาจโดยเฉพาะให้ ผอ.เป็นผู้ออกคำสั่งชี้แจง

16.2 เมื่อ ผบ. มอบอำนาจการควบคุมทางยุทธการต่อหน่วยใดหน่วยหนึ่งให้กับ ผอ.คนใดคนหนึ่ง

16.3 เมื่อลักษณะทางเทคนิค และทางวิชาชีพของกิจกรรมบางเรื่องต้องการความสัมพันธ์เป็นพิเศษ

16.4 เมื่อมีหน่วยรองเพิ่มมากขึ้น หรือมีหน่วยสนับสนุนทางการช่วยรบเพิ่มมากขึ้นก็อาจแต่งตั้ง ผอ. หรือ รอง เป็น ผบ.ส่วนย่อยได้